

Høringsuttalelse til forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Innherred samkommune (Levanger kommune og Verdal kommune), enhet landbruk- og naturforvaltning viser til Landbruks- og matdepartementets brev datert 09.07.2014 om høring av forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket med frist 20. oktober 2014.

Bakgrunn

Den overordnede begrunnelsen for departementets forslag til endringer er å styrke landbruket gjennom forenkling av regelverk og virkemidler over jordbruksavtalen.

Innherred samkommune kan være enig i at det kan være greit med en gjennomgang av begge forskriftene, og at disse to nevnte tilskuddene kan være samlet i en forskrift.

En forenkling av regelverket ønskes velkommen, men forenklingen må ikke bli av en slik art at det forvaltningsmessig blir for ressurskrevende og uhåndterlig for kommunene.

Det bør lages rundskriv for hver søknadsomgang. Rundskrivet bør inneholde det man trenger å vite for behandling av søknader for denne omgangen. Dette sikrer at kommunen for hver omgang forholder seg til enhver tids gjeldende regelverk. Man skal ikke trenge å forholde seg til en mengde tidligere utgitte rundskriv.

Saksbehandlerprogrammet bør utvikles slik at feil kan oppdages og følges videre/rettes opp i løpet av saksbehandlingstida. Dette fungerer i hovedsak bra i dag, men ved store endringer og mer uoversiktlig regelverk blir det enda viktigere at saksbehandlersystemet fanger opp tilfeller som må sjekkes nærmere.

Innherred samkommune har følgende kommentarer/uttalelser til en del av punktene i høringsnotatet:

2. Grunnvilkår

Kravet til registrering i merverdiavgiftsregisteret må beholdes og kravet til "vanlig/aktiv jordbruksproduksjon" bør videreføres. Hvis disse kravene fjernes, vil forvaltningen få flere saker som må behandles på grunnlag av et regelverk som åpner på betydelig skjønn. ("unødvendig" ressursbruk)

2.2.2. Må ikke fjerne kravet om tilknytning til landbrukseiendom.

3. Driftsfellesskap.

Etter en helhetlig vurdering av regelverket ser vi at det vil bli vesentlig mer krevende for kommunene å skulle håndheve regelverket slik det er tenkt. Mange av endringene, særlig bestemmelsene om lemping driftssamarbeid vil bidra til at kommunen må inn med mer ressurser for å kunne følge opp bestemmelsen i forskriften. Det å håndheve bestemmelsene i saker om driftssamarbeid vil etter ny

forskrift være med på å legitimere tilskuddssystemet. I høringsnotatet er det beskrevet at verktøyene for å håndheve bestemmelsen om driftssamarbeid er tilstede, men at det kan se ut som at bekvemmeligheten ikke er det. Til dette har Innherred samkommune med ca. 850 søkere av produksjonstilskudd å bemerke at vi er bekvemme, men verktøyene våre i form av rundskriv, lovforståelse, veiledning, bemanning og ikke minst opplæring i hvordan regelverket skal håndheves, ikke er tilstede. For å kunne håndheve bestemmelsen om driftssamarbeid, trenger kommunen klare rundskriv, som beskriver situasjonen i dag i landbruket og ikke eksemplifiserer driftsformer som var vanlig på 1990 tallet. Med dette er det å forstå at noen søkere av produksjonstilskudd ligger foran både Landbruksdirektoratet og kommunen når det gjelder «oppfinnsomhet» for å kunne få tilskudd fra ordningen, som de kanskje ikke har krav på. I tillegg er de i stand til å «gjemme» driftssamarbeid med intrikate selskapskonglomerater og avtaler mellom selskap. Så vår klare anbefaling til Landbruks og matdepartementet er at det lages et regelverk som er lett å forstå for bonden, og som er lett å håndheve for kommunene.

I den forbindelse kan vi foreslå at dersom det f.eks er behov for å kunne utnytte båsplasser og drive separat økologisk villsauproduksjon og konvensjonell saueproduksjon kan bøndene søke om dispensasjon fra kravene. Det er ikke lett å håndheve regelverket i dag, og det vil ikke bli enklere med ny forskrift, slik den ligger skissert.

Det går ikke an å tro at en person som eier to foretak ikke skal ha interesse av at begge skal være økonomisk lønnsomme (felles eierinteresser/felles økonomiske interesser/felles driftsledelse/felles driftsmidler). Dette gjelder også om ektefeller har hver sin produksjon med utgangspunkt i samme gård (eller flere).

4 Miljøkrav.

Vegetasjonsgrense mot vassdrag bør oppgis til å være et eksakt metermål, med mulighet for skjønnsutøvelse. Dette for at regelverket skal bli lett å forholde seg til for både søkere av produksjonstilskudd og saksbehandlere i kommunen. Et eksakt metermål vil også bidra til at det vil bli likebehandling mellom søkere i alle kommuner.

Spredareal. Vanskelig for kommunen å ha oversikt. Ønsker en link/kobling til dette i forbindelse med søknad om produksjonstilskudd.

I høringsutkastet § 4 foreslås det å erstatte dagens ordlyd "drift og beiting" med begrepet "drives aktivt" for å understreke kravet om at det må foregå en reell produksjon på alle areal det søkes tilskudd for. I dette ligger det bl.a. et vilkår om at det må være utført nødvendig jordarbeid, såing og gjødsling på arealet. Hvor ofte dette må utføres vil avhenge av vekstgruppen og den konkrete planteveksten. For korn, potet og andre ettårige vekster kreves det at jordarbeid og såing må foretas før hver vekstsesong. Når det gjelder grovfôrvekster og andre flerårige planter, må eksempelvis jordarbeiding, såing/planting og gjødsling utføres innenfor normale intervaller.

Betyr dette at all dyrkajord må jordarbeides? Betyr dette at alt areal skal gjødsles?

Dette harmonerer for eksempel ikke med RMP-tilskudd i NT. (Beite av biologisk verdifulle arealer. Det gis tilskudd til beiting av fulldyrka og overflatedyrka jord som ikke gjødsles, og som ikke har vært pløyd de siste 10 år. (ofte mindre areal i tilknytning til innmarksbeiter)

Hva med økologisk drift?

Her bør teksten bearbejdes slik at det ikke blir usikkerhet rundt dette.

Avkorting/trekk i tilskudd.

Det er greit med et regelverk som gir forvaltningen handlingsrom for å vedta en reaksjon som er i samsvar med både overtredelsen og graden av skyld. Resultatet av granskingen trenger ikke å bli "alt eller ingenting". På "enkle" saker kunne det gjerne vært litt mer bestemt. F.eks at to kyr for mye omsøkt enn hva kontrollen avdekker, gir tilskudd beregnet for fire kyr i trekk, eller fem daa for mye omsøkt kornareal gir tilskudd for ti daa i trekk.

Det er viktig at søkeren er kjent med konsekvensene for å søke feil/være upresis/unøyaktig i utfylling av søknaden. Forskriften bør si noe klart og tydelig om dette, og det må komme tydelig fram i opplysninger som legges ut til søkerne knyttet til søknadsomgangene.

Hva er aktsom god tro/uaktsom osv. Kanskje dette i større grad enn nå kan forhindre at de søker feil.

Hva med KSL og Debio sine roller i dette – og opp mot kommunal forvaltning?

Avløsertilskudd.

Ved å åpne for at avløsertjenester kan kjøpes av andre enn i dag, kan bondens sikkerhet for hjelp ved sykdom svekkes. Dette fordi det med foreslått ordning kan føre til at avløserlagene svekkes.